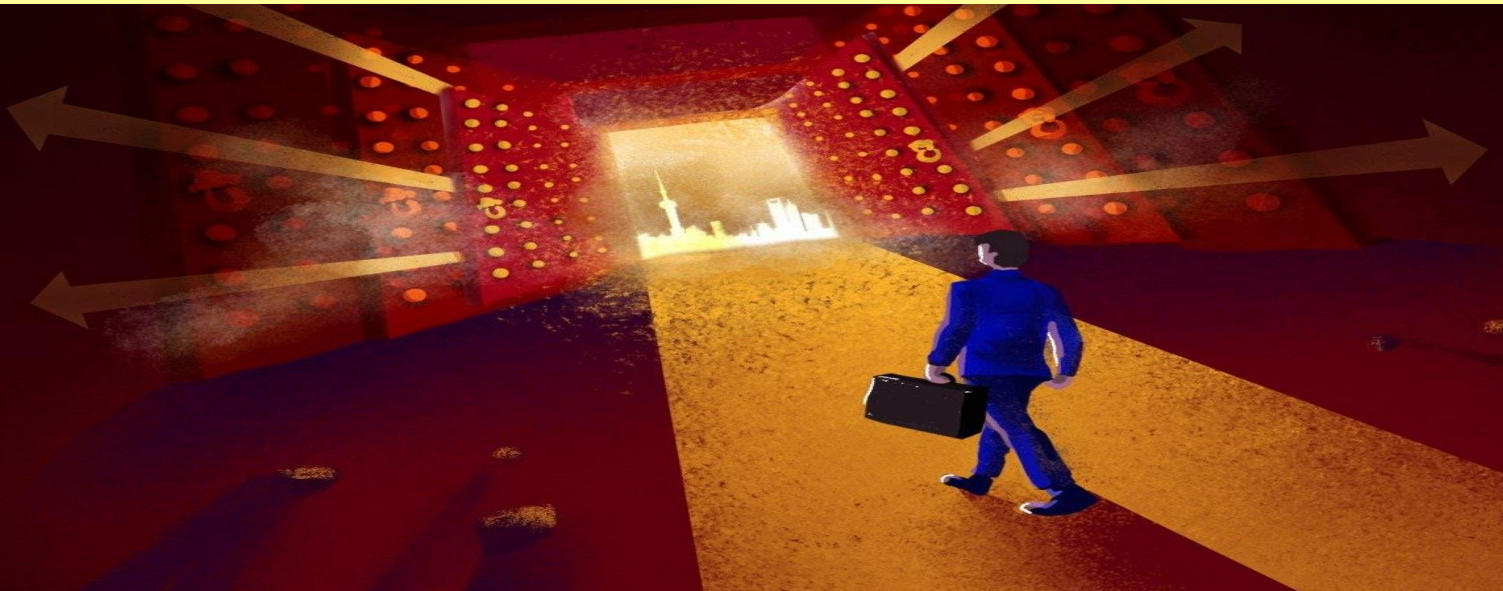

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران
معاونت بررسی‌های اقتصادی

چشم انداز فعالان اقتصادی جهان

بر اساس نظرسنجی اخیر موسسه مک‌کنزی پیرامون شرایط اقتصادی جهان از مدیران اجرایی بنگاه‌ها، دیدگاه بیشتر افراد نسبت به شرایط پیش روی اقتصاد جهانی بدبینانه‌تر شده و تعداد کمی از افراد به بهبود شرایط اقتصادی در ماه‌های آینده امیدوار هستند. طبق نظرسنجی انجام پذیرفته، ۵۷ درصد از پاسخ دهندگان انتظار دارند که شرایط اقتصادی جهانی در شش ماه آینده بدتر شود که این سهم در مقایسه با نظرسنجی‌های قبلی، بی‌سابقه بوده است. در میان انواع ریسک‌های احتمالی که منجر به تضعیف رشد اقتصاد جهانی می‌شود، "تنش‌های تجاری" اصلی‌ترین عامل در کاهش انتظارات نسبت به رشد اقتصادی جهان شناخته شده است.

تسکیننده: طاهره کریمی دستبازی

تیرماه ۱۳۹۸

نگرش مدیران جهان نسبت به اقتصاد جهانی در میان نگرانی‌های فزاینده در مورد تنش‌های تجاری در این سال‌ها، بسیار بدبینانه شده است. علاوه بر این، انتظارات آنها نسبت به شرایط درون کشوری نیز بیشتر منفی است تا مثبت!

بر اساس گزارش اخیر موسسه مک‌کنزی در ژوئن ۲۰۱۹، نتایج نظرسنجی در مورد شرایط اقتصادی جهان نشان می‌دهد دیدگاه مدیران به اقتصاد جهانی نسبت به گذشته بدبینانه‌تر شده و تعداد کمی از افراد انتظار بهبود شرایط اقتصادی در ماه‌های آینده را دارند. در حقیقت، طبق نظرسنجی انجام پذیرفته، پاسخ دهندگان هر منطقه اظهار داشته‌اند که شرایط اقتصاد جهانی و اقتصاد ملی آنها نسبت به گذشته بدتر شده است. در واقع برای اولین بار از زمان شروع نظرسنجی در سال ۲۰۱۱ اکثر پاسخ دهندگان انتظار داشتند که اقتصاد در شش ماه آینده بدتر خواهد شد. نگرانی‌ها در مورد تجارت نسبت به نظرسنجی قبلی افزایش یافته و بسیاری از پاسخ دهندگان پیش بینی می‌کنند که سطح تجارت بین کشورهای آنها و جهان در سال آینده کاهش خواهد یافت. با این وجود، در میان مناطق مختلف، برخی مناطق خوشبین نیز وجود دارد: پاسخ‌دهندگان در آمریکای لاتین و هند انتظارات مثبت بیشتری در مورد سطح تجارت و چشم انداز اقتصاد نسبت به هم‌تایان خود در دیگر نقاط جهان دارند. اما در این میان افرادی که در منطقه آسیای توسعه یافته^۱ هستند، به ویژه در مورد مسائل مربوط به اقتصاد کلان و سطوح شرکت‌ها بدبین‌تر هستند.

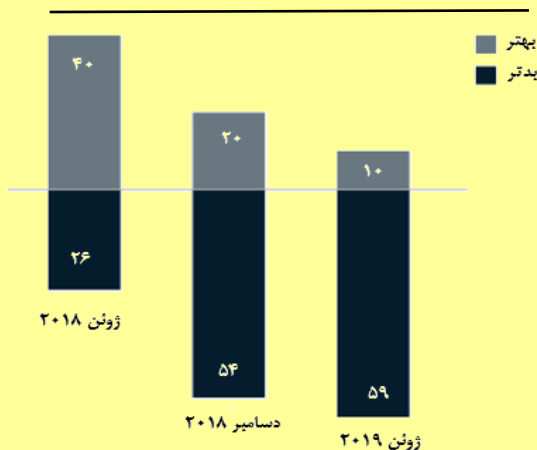
در مقایسه با سال گذشته، سهم پاسخ دهندگان به تضعیف اقتصاد جهانی، بیشتر از دو برابر شده است.

دیدگاه‌های محتاطانه از اقتصاد جهانی

در میان نظرسنجی‌های سال‌های مختلف، تاکنون سهم پاسخ دهندگانی که کاهش اخیر در شرایط اقتصادی جهان را گزارش دادند، بی‌سابقه بوده است؛ در ماه ژوئن نزدیک به شش نفر از هر ده نفر از پاسخ‌دهندگان اظهار داشتند که شرایط کنونی اقتصاد جهانی بدتر از شش ماه پیش است (از سپتامبر ۲۰۱۵ این سهم بی‌سابقه بوده است). در مقایسه با یک سال پیش، سهم پاسخ‌دهندگان به کاهش در اقتصاد جهانی بیشتر از دو برابر شده است (نمودار ۱). در این نظرسنجی هنگامی که در مورد شش ماه آینده از پاسخ‌دهندگان سوال شد، همه به طور مشابه محتاط بودند.

نمودار ۱- شرایط کنونی اقتصاد

در مقایسه با ۶ ماه گذشته (درصد از پاسخ‌دهندگان)^۱

۱- پاسخ‌دهندگانی که پاسخ "مشابه" یا "نمی‌دانم" داشتند لحاظ نشده است. تعداد پاسخ‌دهندگان در ژوئن ۲۰۱۸ برابر با ۱۶۴۸ نفر، در دسامبر ۲۰۱۸ برابر با ۱۰۳۷ نفر و در ژوئن ۲۰۱۹ برابر با ۱۱۸۸ نفر بوده است.

منبع: موسسه مک‌کنزی

^۱ آسیای توسعه یافته شامل پاسخ‌دهندگان در استرالیا، هنگ کنگ، ژاپن، نیوزیلند، فیلیپین، سنگاپور و کره جنوبی است.

معاونت بررسی های اقتصادی

- ۵۷ درصد انتظار داشتند که شرایط اقتصادی جهانی در شش ماه آینده تضعیف شود، این سهم از ابتدای نظرسنجی‌ها در مارس ۲۰۱۱ بی سابقه بوده است. بنابراین در مقایسه با نظرسنجی قبلی، پاسخ دهندگان در هر منطقه انتظار دارند که شرایط اقتصاد جهانی تضعیف شود تا اینکه بهبود یابد.
- با توجه به انتظار نرخ رشد جهانی، سهم پاسخ‌های بدبینانه بیشتر از گذشته است. برای اولین بار از زمان شروع نظرسنجی در مورد تغییرات نرخ رشد اقتصادی جهان، اکثر پاسخ‌دهندگان پیش‌بینی کردند که نرخ رشد اقتصاد در شش ماه آینده آهسته می‌شود. در مارس ۲۰۱۹، ۴۴ درصد از پاسخ‌دهندگان انتظار نرخ رشد کاهشی داشتند که این رقم در حال حاضر به ۵۵ درصد رسیده است.

مطابق نمودار ۲، در میان انواع ریسک‌های احتمالی که منجر به تغییر رشد اقتصاد جهانی می‌شود، اغلب پاسخ‌دهندگان در نظرسنجی مربوطه به "درگیری‌های تجاری" اشاره کرده‌اند. در واقع سهم تنش‌ها یا درگیری‌های تجاری به عنوان یک خطر در نظرسنجی ماه ژوئن ۲۰۱۹ نسبت به ماه مارس همین سال افزایش یافته است. همانند نظرسنجی قبل، "بی‌ثباتی ژئوپلیتیکی" و "تغییرات در سیاست‌های تجاری" دومین و سومین ریسک عمده کاهش رشد اقتصاد جهانی هستند اما مطابق نمودار مشاهده می‌شود که همانند "تنش‌های تجاری"، "تغییرات در سیاست‌های تجاری" نیز نسبت به سه ماه گذشته سهم بزرگتری از نظرات را به خود اختصاص داده است.

سهم پاسخ‌دهندگان در مورد تنش‌های تجاری به عنوان یک ریسک بالای رشد اقتصادی جهانی نسبت به مارس ۲۰۱۹ افزایش یافته است

نمودار ۲- ریسک‌های احتمالی در تضعیف رشد اقتصاد جهانی

۱۲ ماه آینده (درصد از پاسخ‌دهندگان)^۱

۱- از میان ۱۵ ریسکی که در پاسخ‌ها وجود داشته است، تعداد پاسخ‌دهندگان در ژوئن ۲۰۱۸ برابر با ۱۶۴۸ نفر، در دسامبر ۲۰۱۸ برابر با ۱۰۳۷ نفر و در ژوئن ۲۰۱۹ برابر با ۱۱۸۸ نفر بوده است.

منبع: موسسه مکنزی

پاسخ‌دهندگان، نگرانی کمتری در مورد وضعیت تجارت در اقتصادهای خود دارند.

با وجود آنکه پاسخ دهندگان در مورد اقتصاد کشور خود نسبت به شرایط اقتصاد جهانی کمتر بدبین هستند، اما ارزیابی آنها بیشتر منفی است تا مثبت؛ به‌طوریکه تنها ۲۲ درصد از پاسخ دهندگان اظهار داشتند که شرایط اکنون بهتر از شش ماه پیش است، در حالی که ۴۳ درصد بر این باورند که شرایط اقتصادیشان بدتر شده -نسبت به سه و یا شش ماه پیش. در واقع، در مقایسه با نظرسنجی‌های قبلی، تعداد بیشتری از پاسخ‌دهندگان در شرایط فعلی اظهار داشتند که شرایط اقتصادی آنها نسبت به قبل بدتر شده تا بهتر. در این میان، هند و آمریکای لاتین تنها مناطقی بودند که پاسخ‌دهندگان آن احتمال بهبود در وضعیت اقتصادیشان دادند. از زمان نظرسنجی قبلی، نگرانی‌ها در مورد تغییرات سیاست‌های تجاری به عنوان خطری برای رشد اقتصاد داخلی در درازمدت، افزایش یافته است. در مورد تغییرات سیاست‌ها:

- ۴۷ درصد از پاسخ‌دهندگان در ماه ژوئن (نسبت به یک سوم در ماه مارس ۲۰۱۹) اظهار داشتند که تغییرات در سیاست های تجاری رشد سال آینده را به خطر می اندازد (نمودار ۳).

تغییرات سیاست‌های تجاری به عنوان بیشترین ریسک رشد اقتصادی عنوان شده است.

نمودار ۳- خطرات احتمالی تضعیف رشد اقتصادی داخلی

۱۲ ماه آینده (درصد از پاسخ‌دهندگان)^۱

^۱- از میان ۱۶ ریسکی که در پاسخ‌ها وجود داشته است. تعداد پاسخ‌دهندگان در ژوئن ۲۰۱۸ برابر با ۱۶۴۸ نفر، در دسامبر ۲۰۱۸ برابر با ۱۰۳۷ نفر و در ژوئن ۲۰۱۹ برابر با ۱۱۸۸ نفر بوده است.

معاونت بررسی های اقتصادی

در دو نظرسنجی گذشته، سهم بیشتری از پاسخ دهندگان اظهار داشتند که سطح تجارت بین کشورهایشان و سایر نقاط جهان در مقایسه با سال گذشته کاهش یافته است. علاوه بر این، بر اساس پاسخ های به دست آمده، احتمال اینکه کاهش سطح تجارت جهان بر کسب و کارها اثر منفی داشته باشد، بیش از ۳ برابر احتمال اثر مثبت آن است. این در حالی است که در مارس ۲۰۱۹، احتمال اثر منفی دو برابر احتمال اثر مثبت بوده است.

با نگاهی به آینده، پیش بینی ها برای سطوح تجاری آینده نسبت به نظرسنجی قبلی کاهش یافته است. تقریباً نیمی از پاسخ دهندگان پیش بینی می کنند که میزان تجارت بین کشورهای خود و سایر نقاط جهان در سال آینده کاهش می یابد که این سهم از سال ۲۰۱۶ بی سابقه است (شکل ۴). با این وجود، بر اساس نظرسنجی منطقه ای، اکثر پاسخ دهندگان در آمریکای لاتین و هند می گویند که تجارت در سال آینده افزایش خواهد یافت. اما در همه مناطق دیگر، پاسخ دهندگان بیشتر انتظار کاهش دارند تا افزایش.

انتظارات نسبت به سطوح تجاری در آینده در مقایسه با نظرسنجی قبل کاهش یافته است.

نمودار ۴- تغییرات پیش بینی شده در سطح تجارت بین کشورهای پاسخ دهندگان و سایر نقاط جهان، ۱۲ ماه آینده (درصد از پاسخ دهندگان)^۱

	کاهش	بدون تغییر	افزایش	نمی دانم
مارس ۲۰۱۹	۳۷	۲۵	۳۲	۶
ژوئن ۲۰۱۹	۴۹	۲۳	۲۵	۲

۱- به دلیل گرد کردن ممکن است ارقام به ۱۰۰ درصد نرسد. تعداد پاسخ دهندگان در ژوئن ۲۰۱۸ برابر با ۱۶۴۸ نفر، در دسامبر ۲۰۱۸ برابر با ۱۰۳۷ نفر و در ژوئن ۲۰۱۹ برابر با ۱۱۸۸ نفر بوده است.

منبع: موسسه مک کنزی

بدبینی آسیای توسعه یافته نسبت به شرایط اقتصادی

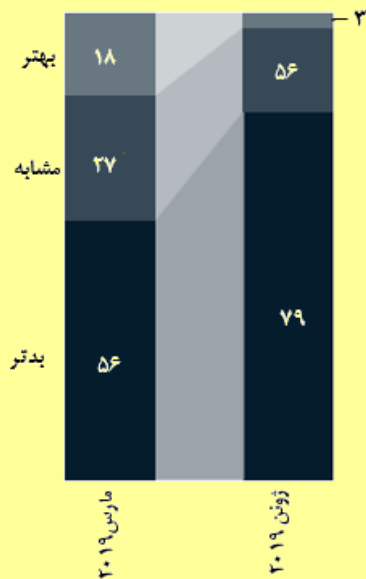
پاسخ دهندگان آسیای توسعه یافته، دیدگاه های بدبینانه تری در مقایسه با نظرسنجی قبلی و هم تایان خود، در مورد اقتصاد جهانی دارند. آنها از سه ماه پیش به این نتیجه رسیده اند که شرایط اقتصاد جهانی بدتر شده است، (شکل ۵). پاسخ دهندگان این منطقه، بیش از سه و نیم برابر بیشتر انتظار کاهش در نرخ رشد اقتصاد جهانی را نسبت به افزایش آن داشته اند.

پاسخ دهندگان آسیای توسعه یافته نسبت به قبل دیدگاه منفی تری نسبت به آینده رشد اقتصاد ملی و اقتصاد جهانی دارند.

نمودار ۵- درصد پاسخ دهندگان آسیای توسعه یافته در مورد شرایط فعلی و آتی اقتصاد^۱

شرایط فعلی اقتصادی جهانی
در مقایسه با ۶ ماه گذشته^۲

تغییرات مورد انتظار در نرخ رشد اقتصاد جهانی
در ۶ ماه آینده^۲

۱- شامل پاسخ دهندگان در استرالیا، هنگ کنگ، ژاپن، نیوزیلند، فیلیپین، سنگاپور و کره جنوبی است. تعداد پاسخ دهندگان در مارس ۲۰۱۸ برابر با ۱۵۲ نفر و در ژوئن ۲۰۱۹ برابر با ۱۴۴ نفر بوده است.

۲- به دلیل گرد کردن ممکن است ارقام به ۱۰۰ درصد نرسد.

۳- ارقام مربوط به پاسخ "نمی‌دانم" در نمودار لحاظ نشده و لذا مجموع ارقام به ۱۰۰ نمی‌رسد

منبع: موسسه مکنزی

آسیای توسعه یافته منطقه‌ای است که بیشترین میزان پاسخ دهندگان آن (۵۹ درصد) اظهار داشتند که شرایط اقتصادی کشورشان طی شش ماه گذشته بدتر شده است. تعداد پاسخ دهندگانی که احتمال تضعیف شرایط اقتصادی را داده‌اند نیز بیش از گذشته شده است.

در رابطه با سطوح تجارت، پاسخ دهندگانی که گزارش کاهش تجارت بین کشورهای خود و سایر نقاط جهان را دارند نسبت به ماه مارس افزایش یافته است:

- در حال حاضر ۶۰ درصد از پاسخ دهندگان در ماه ژوئن (در مقایسه با ۴۶ درصد در نظرسنجی قبلی) اظهار داشتند که سطح تجارت کشور آن‌ها با سایر نقاط جهان کاهش یافته است.
- این دومین بار است که پاسخ دهندگان یک منطقه بیشتر از همتایان خود در سراسر جهان عنوان می‌کنند که تغییر در سطح تجارت تاثیر منفی بر فعالیت های تجاری آنها داشته است.

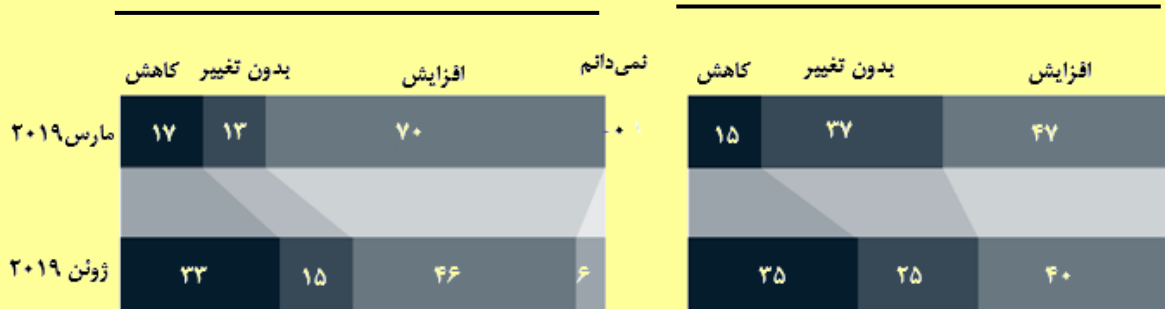

معاونت بررسی های اقتصادی

- پاسخ دهندگان در آسیا توسعه یافته همچنین انتظارات کمتری نسبت به شرکت های خود دارند. آنها نسبت به سایر مناطق و نسبت به نظرسنجی قبلی احتمال کمتری می دهند که سود شرکت هایشان در شش ماه آینده افزایش یابد (شکل ۶). نسبت به ماه مارس ۲۰۱۹، پاسخ دهندگان این منطقه نیز انتظار بیشتری نسبت به کاهش اندازه نیروی کار نسبت به سایر مناطق دارند. در واقع بیش از یک سوم آنها عنوان داشتند که در ماه های اخیر نیروی کار آنها کاهش یافته است (در مقایسه با میانگین جهانی ۲۳ درصد).

در آسیای توسعه یافته انتظارات پاسخ دهندگان نسبت به رشد بنگاه هایشان نسبت به ماه مارس ۲۰۱۹ کاهش یافته است.

نمودار ۷- تغییرات پیش بینی شده در شرکت ها در شش ماه آینده،
اندازه نیروی کار ۳ درصد از پاسخ دهندگان آسیای توسعه یافته^۱ سود شرکت ها^۲

۱- شامل پاسخ دهندگان در استرالیا، هنگ کنگ، ژاپن، نیوزیلند، فیلیپین، سنگاپور و کره جنوبی است.

۲- سوال ها فقط از پاسخ دهندگان شرکت های بخش خصوصی پرسیده شده است. به دلیل گرد کردن ارقام ممکن است به ۱۰۰ نرسد. تعداد پاسخ دهندگان در مارس ۲۰۱۸ برابر با ۱۳۴ نفر و در ژوئن ۲۰۱۹ برابر با ۱۲۱ نفر بوده است.

۳- ارقام مربوط به پاسخ "نمی دانم" در نمودار لحاظ نشده و لذا مجموع ارقام ممکن است به ۱۰۰ نرسد. تعداد پاسخ دهندگان در مارس ۲۰۱۸ برابر با ۱۵۲ نفر و در ژوئن ۲۰۱۹ برابر با ۱۴۴ نفر بوده است.

منبع: موسسه مک کنزی